

Grundlöst larm om dioxinutsläpp vid biobränsleeldning

Naturvårdsverkets rapport till regeringen "Kartläggning av källor till oavsiktligt bildade ämnen" har lett till att bioenergi nu framstår som det stora problemet när det gäller dioxinutsläpp i Sverige. Biobränslebranschen har hamnat i en mycket trist situation, där vi utpekade som miljöbov. I stort sett utan grund.

Den 31 mars citerades rapporten i snart sagt varje nyhetsutskick i Sveriges Radio.

Låt oss citera hur sambandet bioenergi – dioxin presenterades på Text-TV den 31 mars:

Utsläpp av dioxiner ökar med bioenergi

Satsningen på bioenergi kan göra att utsläpp av miljögifter ökar. Det visar en kartläggning som Naturvårdsverket idag överlämnade till regeringen. Eldning av biobränsle ger upphov till dioxiner, enligt kartläggningen. Dioxiner har visat sig kunna ge cancer och störa fortplantningen. Det finns beslut om att utsläppen ska minska. Under 1980-talet var avfallsförbränningen den stora källan till utsläpp. De utsläppen har minskat, men nu kommer utsläppen både från stora biobränsleanläggningar och småskalig vedeldning, uppger Ekot.

Låt oss också citera TT:s artikel, som publicerades i många dagstidningar. Rubriken var *Naturvårdsverket - Ökade dioxinutsläpp vid eldning med biobränsle*

"Satsningen på bioenergi kan ge upphov till rejält ökade utsläpp av miljögifter dioxin i Sverige. Det gäller både eldning av biobränslen i stor skala och i vanliga små vedpannor."

"De siffror som verket fått fram visar att en ny stor utsläppskälla för dioxiner kan vara den allt populärare eldningen med biobränslen, sådana bränslen som kommer från växtriket och biprodukter från till exempel pappers- och träindustri. Utsläppen kan vara små i sig men kan tillsammans ge stora utsläpp."

Vi är eniga med Naturvårdsverket att det finns miljöproblem med äldre vedpannor. Det gäller utsläpp av en rad skadliga ämnen. Däremot anser vi att det är felaktigt att peka ut biobränsleanvändningen generellt som ett dioxinproblem.

Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut (SP) har gjort ett par mätningar åt Naturvårdsverket med anledning av misstankarna om dioxinutsläpp från storskalig biobränsleeldning och pelletseldning. SP:s rapporter ingår i underlaget till Naturvårdsverkets rapport.

I SP:s mätning av emissioner från tre biobränsleeldade pannor på 2,5 MW, 7 MW och 30 MW kan man se att halterna av dioxiner i samtliga fall var i nivå med halterna i blankprover, dvs man har inte kunnat hitta något dioxin som avviker från bakgrunds-nivån. Med lekmannens ord kan man säga att SP inte hittade något dioxin i rökgaserna.

Denna utredning, som redovisats till Naturvårdsverket den 14 mars 2005 refereras på följande sätt i verkets rapport (sidan 24):

"Nyligen utförda mätningar på tre svenska biobränsleeldade anläggningar visar, liksom enstaka tidigare mätningar, på att dioxinutsläppen till luft skulle vara lägre, eller betydligt lägre, än den nivå som gäller som gränsvärde för avfallsförbränningsanläggningar."

Formuleringen måste tolkas som att det fanns dioxinutsläpp, även om dessa var låga. Vi menar att det är en vilseledande formulering. Samtal med journalister som läst texten bekräftar att dessa också gjort denna tolkning: SP fann dioxiner, om än på låg nivå. Vilket ju inte är sant.

Naturvårdsverkets rapport fortsätter:

"Med hjälp av dessa enstaka mätresultat och med beaktande av UNEP-Toolkit i kombination med energistatistik över biobränsleförbrukningen går det att få en uppfattning om de svenska utsläppen till luft.

Värdena tyder på att en relativt stor del av utsläppen till luft av dioxiner från förbränning i Sverige idag kan komma från den storskaliga biobränsleeldningen. Naturvårdsverket bedömer utifrån ovan nämnda källor att dioxinutsläppen kan vara uppemot 10 g I-TEQ per år, troligen dock lägre."

Det är de här formuleringarna som journalisterna använt som underlag för sitt "larm".

Mot bakgrund av att SP inte fann något dioxin i sina mätningar menar vi att den hotbild som här målas upp är helt orimlig. Vi menar att det rimliga hade varit att redovisa att SP inte fann några mätbara halter av dioxin i de undersökta anläggningarna och att detta motsäger vissa tidigare utländska mätningar.

Att göra en utsläppskalkyl grundad på resonemanget finner vi också orimligt. Vilken nivå har verket använt för sin beräkning? Om man inte har någon halt dioxin (noll) gör det ju detsamma om man har aldrig så stor total storskalig biobränsleförbränning.

Vi anser att det över huvud taget är felaktigt att göra en utsläppsprognos. Vår hållning har stöd i den PM som Carl Bro skrivit på Naturvårdsverkets uppdrag och som ingår i underlaget till verkets rapport. Carl Bro skriver: "Detta fåtal mätningar som utförts på förbränning med rena biobränslen utgör inte något statistiskt underlag och kan inte ligga till grund för en prognostisering av dioxinbildning från biobränsleeldade anläggningar i Sverige." Efter att Carl Bro skrev sin PM har SP:s mätningar tillkommit, med nollvärdet för dioxin.

Även om vi instämmer i bedömningen om äldre vedpannor är vi bekymrade över att Naturvårdsverket klumpar samman all småskalig biobränsleanvändning under samlingsbegreppet "ved- och pelletseldning". Det är mycket stor skillnad på emissioner från pelletspannor och gamla vedpannor. Åtminstone en faktor 15 enligt en aktuell rapport från SP.

Vi tycker att det är angeläget att Naturvårdsverket rättar till den felaktiga bilden som getts av bioenergens roll när det gäller dioxinföreningar, och upplyser massmedia om de undersökningar som gjorts.

För oss i bioenergi-branschen är det viktigt att kunna bidra till att bra beslutsunderlag tas fram. I framtagandet av den nu aktuella rapporten har vi tyvärr inte fått möjlighet att medverka. En remissupplaga av rapporten utarbetades tidigare i vintras, men den gick aldrig ut till några instanser i bioenergi-branschen. Vi finner detta anmärkningsvärt, särskilt med tanke på att stora delar av rapporten handlar om bioenergin – både vad gäller utsläpp och åtgärdsförslag. Varken Svenska Bioenergiföreningen, Träbränsleföreningen, Pelletsindustrins Riksförbund, Svensk Fjärrvärme eller Teknikföretagen (text dess medlemsorganisation SBBA som samlar tillverkare av pannor och brännare), har fått ta del av remissupplagan.

Svenska Bioenergiföreningen organiserar omkring 300 företag verksamma inom alla delar av bioenergin.

Vi är också förvånade över att inte heller den forskningsgrupp vid Chalmers (kemisk miljövetenskap) som arbetar med miljöeffekter av småskalig biobränsleteknik har varit engagerad.

Sammanfattningsvis: Vi begär av Naturvårdsverket ett tillrättaliggande av den felaktiga och missvisande bilden som getts av sambandet mellan bioenergianvändning och dioxinutsläpp. Det kommer att vara en allvarlig belastning för bioenergin om den bild som nu etablerats får vara den gällande. Bilden av bioenergin som en stor dioxinkälla kommer av många att användas som ett argument för att motarbeta en utbyggnad av denna miljövänliga, förnybara energikälla, som är av central betydelse om vi ska kunna uppnå de klimatpolitiska målen.

Vi begär också att i fortsättningen få möjlighet att få ge våra synpunkter på verkets arbete i den del som handlar om bioenergi

*Många Svebiobränslingar
Kent Nyström*

